

Tarnów, dnia 10 października 2024 r.

BRP.074.10.2024

BRP.0006.21.2024

ZIP
eseje
Alumini

Opinia prawna

do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane

Projekt uchwały opiniuję pozytywnie pod względem formalnoprawnym z zastrzeżeniem.

Projekt uchwały dotyczy zmian w terminach dostosowania tablic i urządzeń reklamowych do zasad określonych w uchwale Rady Miejskiej w Tarnowie Nr XVI/181/2019 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 12 września 2019 r. w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 6762, z 2020 r. poz. 6219, 2021 r. poz. 8219 i z 2023 r. poz. 8666). W uzasadnieniu projektu uchwały wskazano, iż przesunięcie terminu obowiązku dostosowania urządzeń reklamowych do zasad uchwały krajobrazowej jest zasadne z uwagi na złożoną skargę kasacyjną z dnia 27 lipca 2024 r. od wyroku WSA w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie o sygn. akt II SA/Kr 541/21 oraz kolejną skargą do WSA w Krakowie z dnia 11.07.2024 r. Uchylenie wyroku przez Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz stwierdzenie nieważności uchwały krajobrazowej może rzutować na odpowiedzialność Miasta względem właścicieli reklam i urządzeń reklamowych na wypadek wymuszenia na nich dostosowania się do wymogów uchwały. Przesunięcie terminu dostosowawczego jest zdaniem projektodawców pożądane z uwagi na interes majątkowy Miasta, a także z uwagi na interes społeczny wyrażający się w zapewnieniu poszanowaniu prawa.

Zgodnie z przedłożonym projektem § 32 ust. 2 uchwały krajobrazowej otrzyma następujące brzmienie:

„2. Istniejące w dniu wejścia w życie uchwały tablice reklamowe i urządzenia reklamowe, należy dostosować do zasad i warunków określonych w uchwale od dnia 31 grudnia 2026 r., z wyjątkiem:

- 1) tablic i urządzeń reklamowych znajdujących się na obiektach instytucji kultury;
- 2) słupów i tablic ogłoszeniowych;
- 3) urządzeń reklamowych posiadających ekran emitujący informację o zmiennej treści za pomocą diod lub matrycy, w szczególności przy wykorzystaniu LED, LCD, TFT (tzw. ekrany świetlne).”

W ocenie opiniującego projektowana uchwała budzi zastrzeżenia prawne. Zgodnie z treścią art. 37a ust. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) uchwała krajobrazowa winna określać warunki i termin dostosowania istniejących w dniu jej wejścia w życie obiektów małej architektury, ogrodzeń oraz tablic reklamowych i urządzeń reklamowych do zakazów, zasad i warunków w niej określonych, nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały. O ile w pierwotnym brzmieniu uchwały prawidłowo określono termin

dostosowania urządzeń reklamowych istniejących w dniu wejścia w życie uchwały krajobrazowej do zasad i warunków w niej określonych tj. 12 miesięcy dla tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz 18 miesięcy dla billboardów, o tyle w przedstawionym projekcie uchwały wskazano jedynie początek tego terminu – „od dnia 31 grudnia 2026 r.”. Taka regulacja tworzy sytuację, w której okres dostosowania nie ma jasno określonego końca, co w ocenie opiniującego narusza przepisy ustawy, a ponadto narusza zasadę pewności prawa. Podmioty zobowiązane do dostosowania urządzeń reklamowych istniejących przed wejściem w życie uchwały krajobrazowej do jej zasad, będą miały trudność z interpretacją terminu do którego należy dostosować nośniki. Podobne stanowisko zostało zaprezentowane przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie podczas przedstawienia ustnych motywów wyroku z dnia 25 kwietnia 2024 r. o sygn. akt II SA/Kr 1452/20 oraz wyroku z dnia 25 kwietnia 2024 r. o sygn. akt II SA/Kr 541/21.

Termin dostosowania to okres, w którym właściciele lub zarządcy obiektów, takich jak tablice reklamowe czy urządzenia reklamowe mają obowiązek dostosować swoje obiekty do nowych przepisów prawa. Jest to czas, który pozwala na wprowadzenie zmian wymaganych przez nowe regulacje, takie jak zmiana wyglądu, lokalizacji, materiałów użytych w konstrukcji oraz innych wymogów określonych w uchwale krajobrazowej. W praktyce termin dostosowania jest ustalany jako minimalny okres, który umożliwia właścicielom odpowiednie przygotowanie i wykonanie niezbędnych prac, aby ich obiekty spełniały nowe standardy. W przypadku uchwały krajobrazowej musi to być okres co najmniej 12 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały.

Zalecam rozważenie rewizji projektu uchwały, aby uwzględnić wyraźne terminy dostosowania, spełniające wymogi zapisane w art. 37a ust. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Możliwość zastosowania konkretnych dat, takich jak np. „do dnia 31 grudnia 2027 r.”, zapewniłaby jasność i ich zgodność z przepisami prawa.

Ubocznie odnosząc się do uzasadnienia projektu uchwały opiniujący wskazuje, iż w wyroku z 12.12.2023 r., P 20/19, Trybunał Konstytucyjny odpowiedział na pytanie prawne dot. zgodności art. 37a ust. 9 ustawy planistycznej w zakresie, w jakim przepis ten przewiduje obowiązek określenia w uchwale krajobrazowej warunków i terminu dostosowania istniejących w dniu jej wejścia w życie, wzniesionych na podstawie zgody budowlanej, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych do zakazów określonych w tej uchwale, bez zapewnienia ustawowych podstaw i trybu dochodzenia odszkodowania przez podmioty, które są zobowiązane do ich usunięcia. Zdaniem Trybunału: „Art. 37a ust. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977, ze zm.) w zakresie, w jakim przewiduje obowiązek określenia w uchwale, o której mowa w art. 37a ust. 1 powołanej ustawy, warunków i terminu dostosowania istniejących w dniu jej wejścia w życie, wzniesionych na podstawie zgody budowlanej, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych do zakazów określonych w tej uchwale, bez zapewnienia ustawowych podstaw i trybu dochodzenia odszkodowania przez podmioty, które są zobowiązane do ich usunięcia, jest niezgodny z art. 21 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Jak zauważa Trybunał, ograniczenie praw majątkowych jednostek w celu realizacji interesu publicznego, do którego dochodzi na skutek realizacji dyspozycji normy art. 37a ust. 9 ustawy planistycznej „wypełnia przesłanki konstytucyjnego pojęcia wyłączenia, pomimo przyjęcia formy aktu prawa miejscowego, a nie decyzji indywidualnej”. Zauważyć przy tym należy, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12.12.2023 r., P 20/19, dotyczy pominięcia prawodawczego. Trybunał w orzeczeniu nie stwierdził niekonstytucyjności samej delegacji ustawowej do uregulowania na mocy uchwały krajobrazowej określonych w art. 37a ust. 9 ustawy planistycznej treści, a orzekł o niezgodności z Konstytucją RP pominięcia prawodawczego, a więc braku w przepisie określonej normy, przewidującej możliwość uregulowania przez organ stanowiący gminy

zasad i trybu dochodzenia od gminy „słusznego” odszkodowania z tytułu dokonanego na mocy uchwały krajobrazowej wyłączenia, która to norma powinna się w tym przepisie znaleźć. Wobec powyższego wyrok ten nie uzasadnia stwierdzenia nieważności uchwały krajobrazowej. Przyjmując, iż wyrok wydany przez organ obsadzony z naruszeniem postanowień Konstytucji RP ma doniosłość prawną, skutkiem wyroku powinno stać się dokonanie przez ustawodawcę nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i usunięcie dostrzeżonego przez Trybunał pominięcia prawodawczego. W dniu 18 kwietnia 2024 r. Komisja Ustawodawcza Senatu wniosła o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W projekcie tym zaproponowano przepis, który umożliwi właścicielom albo użytkownikom wieczystym nieruchomości, którzy sytuowali nośniki reklamowe podlegające rozbiórze w związku z podjęciem uchwały krajobrazowej, żądania od gminy odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę. Biorąc pod uwagę powyższe przedłużenie terminu dostosowawczego jest zasadne.

RADCA PRAWNY
Joanna Góral-Wójcik
KR-4614